

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO

**GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT**

Prishtinë, 12 nëntor 2020
Nr. ref.:RK 1639/20

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

Rastin nr. KO139/18

Parashtrues

Komuna Skënderaj

Vlerësim i kushtetutshmërisë së Kontratës Kolektive Sektoriale, Nr. 05-3815, të 12 qershorit 2018

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Arta Rama-Hajrizi, kryetare
Bajram Ljatifi, zëvendëskryetar
Bekim Sejdiu, gjyqtar
Selvete Gerxhaliu-Krasniqi, gjyqtare
Gresa Caka-Nimani, gjyqtare
Safet Hoxha, gjyqtar
Radomir Laban, gjyqtar
Remzije Istrefi-Peci, gjyqtare, dhe
Nexhmi Rexhepi, gjyqtar

Parashtruesi i kërkesës

1. Kërkesa është dorëzuar nga Komuna e Skënderajt, përfaqësuar nga përfaqësuesi ligjor z. Enver Çerkini (në tekstin e mëtejme: parashtruesi i kërkesës).

Akti i kontestuar

2. Parashtruesi i kërkesës konteston Kontratën Kolektive Sektoriale [Nr. 05-3815] (në tekstin e mëtejme: KKS) të 12 qershorit 2018, e lidhur ndërmjet Ministrisë së Shëndetësisë së Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Ministria e Shëndetësisë) dhe Federatës së Sindikatave të Shëndetësisë të Kosovës (në tekstin e mëtejme: Federata e Sindikatave).

Objekti i çështjes

3. Objekt i çështjes së kësaj kërkesë është vlerësimi i kushtetutshmërisë së nenit 17 (Pagat) të KKS-së, i cili pretendohet të jetë në kundërshtim me paragrafët 3 dhe 5 të nenit 124 [Organizimi dhe Funksionimi i Vetëqeverisjes Lokale] të Kushtetutës së Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Kushtetuta) dhe me nenin 18 (Kompetencat e deleguara) të Ligjit nr. 03/L-040 për Vetëqeverisje Lokale (në tekstin e mëtejme: LVL).
4. Parashtruesi i kërkesës gjithashtu kërkon (i) caktimin e masës së përkohshme për *“faktin se kemi të bëjmë me interesa publike”*; dhe (ii) mbajtjen e një seance dëgjimore duke arsyetuar se *“për të ardhur deri te e vërteta objektive, konsiderojmë se është e nevojshme të mbahet seancë publike”*.

Baza juridike

5. Kërkesa bazohet në paragrafin 4 të nenit 113 [Juridiksioni dhe Palët e Autorizuara] të Kushtetutës dhe në nenet 40 (Saktësimi i kërkesës) dhe 41 (Afati) të Ligjit nr. 03/L-121 për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Ligji) dhe në rregullin 32 (Parashtrimi i kërkesave dhe përgjigjeve) të Rregullores së punës të Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Rregullorja e punës).

Procedura në Gjykatë

6. Më 14 shtator 2018, parashtruesi i kërkesës dorëzoi kërkesën në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Gjykata).
7. Më 18 shtator 2018, Kryetarja e Gjykatës caktoi gjyqtaren Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, Gjyqtare raportuese dhe Kolegjin shqyrtues, të përbërë nga gjyqtarët: Gresa Caka-Nimani (kryesuese), Bajram Ljatifi dhe Safet Hoxha.
8. Më 21 shtator 2018, Gjykata njoftoi parashtruesin e kërkesës për regjistrimin e kërkesës. Të njëjtën ditë, Gjykata njoftoi Ministrinë e Shëndetësisë dhe Federatën e Sindikatave për regjistrimin e kërkesës dhe kërkoi nga ata që të paraqesin komentet e tyre, nëse kanë, lidhur me kërkesën në shqyrtim, deri më 11 tetor 2018.
9. Më 11 tetor 2018, Ministria e Shëndetësisë dhe Federata e Sindikatave dorëzuan komentet e tyre përkitazi me pretendimet e ngritura në kërkesën e parashtruesit të kërkesës.

10. Më 15 tetor 2018, Gjykata njoftoi (i) parashtruesin e kërkesës për pranimin e komenteve nga Ministria e Shëndetësisë dhe Federata e Sindikatave, duke i dhënë mundësinë të dorëzojë përgjigje ndaj komenteve të tyre; dhe (ii) Ministrinë e Financave dhe Kryeministrin e Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Kryeministri) për regjistrimin e kërkesës dhe kërkoi nga ata që të paraqesin komentet e tyre, nëse kanë. Në të dy rastet, afati i dorëzimit të komenteve u përcaktua më 1 nëntor 2018.
11. Më 1 dhe 5 nëntor 2018, respektivisht, Ministria e Shëndetësisë dhe Ministria e Financave dorëzuan komentet e tyre në Gjykatë.
12. Më 8 nëntor 2018, parashtruesi i kërkesës dorëzoi edhe një shkresë në Gjykatë, përmes të cilës, kërkoi nga Gjykata mbajtjen e një seance dëgjimore.
13. Më 12 nëntor 2018, Gjykata njoftoi Ministrinë e Shëndetësisë për pranimin e komenteve nga Ministria e Financave dhe kërkoi nga të njëjtit që të dorëzojnë përgjigje ndaj komenteve, nëse kanë, deri më 20 nëntor 2018.
14. Më 12 nëntor 2018, Gjykata gjithashtu njoftoi parashtruesin e kërkesës për komentet e Ministrisë së Shëndetësisë dhe Ministrisë së Financave dhe kërkoi nga të njëjtit që të dorëzojnë përgjigje ndaj komenteve, nëse kanë, deri më 20 nëntor 2018.
15. Më 16 nëntor 2018, Gjykata njoftoi Ministrinë e Punës dhe Mirëqenies Sociale (në tekstin e mëtejme: MPMS) për regjistrimin e kërkesës dhe po ashtu i adresoi Ministrisë në fjalë pyetje përkitazi me (i) plotfuqishmërinë e Marrëveshjes së Përgjithshme Kolektive të Kosovës (në tekstin e mëtejme: MPKK); (ii) statusin juridik të KKS-së; si dhe (iii) buxhetin e përcaktuar për implementimin e MPKK-së. MPMS nuk dorëzoi komente për kërkesën nën shqyrtim dhe as nuk u përgjigj lidhur me pyetjet e lartcekura.
16. Më 20 nëntor 2018, në Gjykatë u dorëzuan komentet e parashtruesit të kërkesës dhe ato të Ministrisë së Shëndetësisë përkitazi me komentet e Ministrisë së Financave.
17. Më 25 mars 2019, 30 prill 2019 dhe 10 janar 2020, respektivisht, parashtruesi i kërkesës dorëzoi në Gjykatë edhe tre dokumente shtesë. Përmes të parit kërkoi caktimin e masës së përkohshme për *“faktin se kemi të bëjmë me interesa publike”*, gjithashtu duke bashkangjitur në mbështetje të kësaj kërkesë një Aktgjykim të Gjykatës Themelore në Mitrovicë përmes së cilit është detyruar Komuna e Skenderajt të bartë shpenzimet lidhur me shpërblimet jubilarë që burojnë nga KKS. Përmes të dytit, parashtroi një kërkesë për urgjencë, duke vënë theks gjithashtu në rëndësinë e masës së përkohshme. Ndërsa përmes të tretit, kërkoi përmirësimin e një gabimi në kërkesën e tyre fillestare, duke theksuar se *“kemi vërejtur se është bërë një lëshim teknik nga ana e jonë edhe pse në përmbajtje është në rregull, por në vend se të shkruhej neni 124 i kushtetutës ju kemi referuar nenit 123, pra paragrafi 3 i nenit 124 është ngatërruar me nenin 123 të sqj”*.
18. Më 18 dhjetor 2019, Kolegji shqyrtues shqyrtoi raportin e Gjyqtare raportuese me propozimin që kërkesa të shpallet e pranueshme dhe për shqyrtimin e

çështjes në merita. Procesverbali i kësaj date reflekton deklarin individual të anëtarëve të Kolegjit shqyrtues, të cilët me shumicë u deklaruan kundër pranueshmërisë së kërkesës. Gjithashtu, procesverbali reflekton edhe deklarin e gjyqtarëve të tjerë për këtë, si dhe i njëjti procesverbal reflekton që Gjykata në përbërje të plotë përfundimisht vendosi që vendimarrja përkitazi me rastin të shtyhet për një nga seancat e radhës.

19. Më 9 korrik 2020, Gjyqtarja raportuese paraqiti para Kolegjit shqyrtues propozimin e njëjtë me plotësime. Kolegji shqyrtues, me shumicë, votoi në mbështetje të propozimit për ta shpallur kërkesën të pranueshme dhe për shqyrtimin e çështjes në merita. Megjithatë, në të njëjtën datë, Gjykata në përbërje të plotë, me shumicë, vendosi kundër propozimit të Gjyqtarës raportuese dhe rrjedhimisht, vendosi që ta shpallë kërkesën të papranueshme. Gjyqtarja raportuese në bazë të paragrafit (4) të rregullit 58 (Këshillimet dhe Votimi) të Rregullores së punës, kërkoi nga Kryetarja e Gjykatës që të caktohet një gjyqtar tjetër, nga shumica, për të përgatitur Aktvendimin për papranueshmëri. Kryetarja e Gjykatës, në këtë detyrë, caktoi gjyqtaren Gresa Caka-Nimani.
20. Më 30 shtator 2020, në emër të shumicës, gjyqtarja Gresa Caka-Nimani prezantoi Aktvendimin për papranueshmëri para Gjykatës. Gjatë diskutimit të gjyqtarëve u ngrit çështja e gabimeve teknike në lidhje me procesverbalin e datës 18 dhjetor 2019.
21. Më 30 tetor 2020, duke marrë parasysh që Gjykata gjatë diskutimit më 30 shtator 2020, kishte vërejtur se procesverbali i datës 18 dhjetor 2019 reflektonte kundërthënie si rezultat i gabimeve teknike, në kuadër të Seancës Administrative, gjyqtarët diskutuan përmbajtjen e këtij procesverbali dhe konstatuan që i vetmi konstatim nga ajo seancë është vendimi i gjyqtarëve në përbërje të plotë që të shtyjnë vendimarrjen për një nga seancat e radhës.

Përmbledhja e fakteve

22. Më 18 mars 2014, Qeveria e Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshëm: Qeveria) dhe Bashkimi i Sindikatave të Pavarura të Kosovës dhe përfaqësuesit e punëdhënësve, Oda Ekonomike e Kosovës dhe Aleanca Kosovare e Biznesit, respektivisht, lidhën MPKK-në. Kjo e fundit, ndër të tjera, përcaktoi (i) në nenin 2 (Fushëveprimi) të saj se dispozitat e MPKK-së, obligojnë palët në Marrëveshje në sektorin privat, publik dhe shtetëror, në nivel të përgjithshëm, në nivel të degëve dhe në nivel ndërmarrjeje; (ii) në nenin 4 [pa titull] të saj se Marrëveshja Kolektive, mund të lidhet edhe në nivel të Degës dhe të Ndërmarrjes; (iii) në nenin 6 [pa titull] të saj se dispozitat dhe kualifikimet nga MPKK janë standarde, unike dhe obliguese edhe në nivel të degës dhe të ndërmarrjes; (iv) në nenin 52 (Shpërblime jubilarë) dhe 53 (Kompensimi në rast të pensionimit) të saj se punëtorët shëndetësorë përfitojnë shpërblimin jubilar në vlerë të një (1), dy (2) ose tri (3) pagash për dhjetë (10), njëzet (20) e tridhjetë (30) vite përvojë punë, respektivisht, dhe gjithashtu në rast të pensionimit, shpërblimin jubilar në vlerë prej tri (3) pagash, shuma këto të cilat paguhen nga punëdhënësi i fundit; (v) në nenin 81 [pa titull] të saj se nëse nga MPKK, pasi që i skadon afati i përcaktuar, nuk tërhiqet asnjëra nga palët, zbatimi i saj vazhdon edhe për një vit; dhe në fund (vi) në nenin 82 [pa titull] të saj se MPKK hyn në fuqi më 1 janar 2015.

23. Më 12 qershor 2018, Ministria e Shëndetësisë dhe Federata e Sindikatave, lidhën KKS-në. Kjo e fundit, ndër të tjera, përcaktoi (i) në nenin 4 (Fusha e Zbatimit) të saj se Kontrata përkatëse zbatohet në rregullimin e raporteve juridike për të gjithë të punësuarit në institucione shëndetësore; (ii) në nenin 32 (Zgjidhja e kontestit) të saj se zgjidhjet e kontesteve në mes palëve nënshkruese bëhen përmes konsultimeve dhe dialogut të ndërsjellë, dhe në rast të dështimit, përmes gjykatës kompetente në Prishtinë; dhe (iii) në nenin 17 të saj se punëtorët shëndetësorë përfitojnë shpërblimin jubilar në vlerë të një (1), dy (2) ose tri (3) pagash për dhjetë (10), njëzet (20) e tridhjetë (30) vite përvojë punë, respektivisht, dhe gjithashtu në rast të pensionimit shpërblimin jubilar në vlerë prej tri (3) pagash, shuma këto të cilat paguhen nga punëdhënësi i fundit.

Pretendimet e parashtruesit të kërkesës

24. Parashtruesi i kërkesës pretendon se neni 17 i KKS-së është në kundërshtim me paragrafët 3 dhe 5 të nenit 124 të Kushtetutës dhe nenin 18 të LVL-së.
25. Parashtruesi i kërkesës më saktësisht pretendon se në kundërshtim me garancitë kushtetuese dhe ligjore të përcaktuara përmes paragrafit 3 të nenit 124 të Kushtetutës dhe paragrafit 3 të nenit 18 të LVL-së, përkatësisht detyrimit të autoritetit shtetëror që të përballojë shpenzimet me rastin e delegimit të kompetencave në nivelin komunal, Ministria e Shëndetësisë, në bazë të nenit 17 të KKS-së, ka obliguar vet komunën që të përballojë shpenzimet përkitazi me pagat jubilarë të punëtorëve shëndetësorë.
26. Parashtruesi i kërkesës para Gjykatës thekson se: *“Komuna e Skenderajt kërkon nga Gjykata Kushtetuese e Republikës së Kosovës që të vlerësojë kushtetutshmërinë e kësaj kontrate kolektive në përgjithësi, e në veçanti të nenit 17 paragrafi 3, e nën paragrafi 3.1, 3.2, dhe 3.3. e paragrafin 4 dhe 5 të po këtij neni të Kontratës Kolektive Sektoriale të dt.12.06.2018, me të cilat dispozita ligjore i kane ven një barrë shtesë komunës edhe pse kemi një buxhet të vogël e të varfër ne raport me kërkesat e qytetareve, dhe një mbingarkesë e tillë është e padrejtë e paligjshme dhe në kundërshtim me kushtetutën dhe ligjin, për faktin se Ministria e Shëndetësisë para se ta nënshkruaj këtë kontratë është dashur ta parasheh buxhetin dhe mjetet financiare, pra ta krijoj linjën buxhetore sepse i ka listat për të gjithë të punësuarit në sektorin e shëndetësisë që dalin në pension dhe ato paga përcjellëse dhe jubilarë ti parasheh me buxhet e jo ta ngarkoj komunën në mënyrë të padrejtë për këtë”.*
27. Parashtruesi i kërkesës kërkon nga Gjykata, që të (i) shpallë të pranueshme kërkesën; dhe (ii) shfuqizojë nenin 17 të KKS-së të 12 qershorit 2018.

Komentet e subjekteve të interesuara

28. Gjykata në vijim do të paraqes komentet e (i) Ministrisë së Shëndetësisë ndaj kërkesës së parashtruesit të kërkesës; (ii) Federatës së Sindikatave të Shëndetësisë ndaj kërkesës së parashtruesit të kërkesës; (iii) Ministrisë së Financave; (iv) parashtruesit të kërkesës ndaj përgjigjeve të Ministrisë së Shëndetësisë dhe Ministrisë së Financave; dhe (v) Ministrisë së Shëndetësisë ndaj shkresës së Ministrisë së Financave.

(i) *Komentet e Ministrisë së Shëndetësisë*

29. Duke u përgjigjur në mundësinë e dhënë nga Gjykata më 21 shtator 2018 për komentet e Ministrisë së Shëndetësisë lidhur me pretendimet e parashtruesit të kërkesës, Ministria e Shëndetësisë, dorëzoi komentet duke u referuar në nenin 124 të Kushtetutës; nenin 4 (Hierarkia në mes të Ligjit, Kontratës Kolektive, Aktit të Brendshëm të Punëdhënësit dhe Kontratës së Punës) e nenin 90 (Marrëveshja Kolektive) të Ligjit nr. 03-L/212 të Punës (në tekstin e mëtejme: Ligji i Punës); dhe nenet 2, 3 (Aplikimi dhe përfshirja), 4, 5, 6, 52 dhe 53 të MPKK-së të 18 marsit 2014.
30. Ministria e Shëndetësisë, ndër të tjera, theksoi se (i) bazuar në nenin 90 të Ligjit të Punës, një Marrëveshje Kolektive zbatohet drejtëpërdrejtë në mes të punëdhënësit dhe të punësuarit dhe se një e tillë mund të lidhet në nivel vendi, siç është KPKK e 18 marsit 2014 ose në nivel dege, siç është KKS e 12 qershorit 2018; (ii) KPKK në nenin 2 të saj përcakton se dispozitat e saj janë të detyrueshme për sektorin privat, publik e shtetëror, në nivel të përgjithshëm, të degëve dhe të ndërmarrjeve, dhe se rrjedhimisht, shpërblimet jubilarë për vite përvojë pune dhe në rast të pensionimit, janë të përcaktuara përmes KPKK-së dhe kanë qenë të detyrueshme në nivel të Kosovës edhe para nënshkrimit të KKS-së; (iii) për pasojë, Ministria e Shëndetësisë, përmes nënshkrimit të KKS-së, nuk ka përcaktuar asnjë detyrim shtesë por vetëm ka zbatuar Ligjin e Punës dhe nenet 52 dhe 53 të KPKK-së, duke i përfshirë këto dy të fundit në nenin 17 të saj; dhe (iv) Ministria e Shëndetësisë nuk ka “deleguar” kompetenca në nivel të komunave, sepse nuk ka bartur asnjë përgjegjësi që i ka takuar Ministrisë së Shëndetësisë në nivel të komunës përkatëse, për më tepër që, LVL në nenin 3 (Përkufizimet) dhe 18 të saj, përcakton saktësisht mënyrën e delegimit të kompetencave nga niveli qendror në atë komunal, dhe se një delegim i tillë bëhet vetëm përmes ligjit, e që nuk është rasti në rrethanat e rastit konkret.

(ii) *Komentet e Federatës së Sindikatave të Shëndetësisë*

31. Duke u përgjigjur në mundësinë e dhënë nga Gjykata më 21 shtator 2018 për komentet e Federatës së Sindikatave lidhur me pretendimet e parashtruesit të kërkesës, Federata e Sindikatave, dorëzoi komentet e tyre duke theksuar, ndër të tjera, se (i) parashtruesi i kërkesës nuk i ka shterur mjetet juridike sepse bazuar në nenin 32 të KKS-së, i njëjti është detyruar që fillimisht të tentojë t'i adresojë pretendimet e tij përmes dialogut social dhe “Gjykatës kompetente në Prishtinë”; (ii) neni 17 i KKS-së derivon nga nenet 52 dhe 53 të KPKK-së së 18 marsit 2014, dhe rrjedhimisht nuk përbën asnjë lloj detyrimi shtesë; dhe (iii) analiza financiare e KKS-së është “kalkuluar nga ana e palës tjetër nënshkruese në këtë rast Ministrisë së Shëndetësisë”.

(iii) *Komentet e Ministrisë së Financave*

32. Duke u përgjigjur në mundësinë e dhënë nga Gjykata më 15 tetor 2018 për komente në kërkesën e parashtruesit të kërkesës si dhe në shkresat përkatëse të Ministrisë së Shëndetësisë dhe Federatës së Sindikatave, Ministria e Financave dorëzoi komentet përkatëse në Gjykatë, duke theksuar se KKS-ja “nuk i është nënshtruar procedurave të kostimit dhe Ministria e Financave nuk ka dhënë

ndonjë opinion lidhur me koston eventuale që mund të ketë ky dokument. Andaj, zbatimi i dispozitave të kësaj Marrëveshjeje duhet të bëhet brenda ndarjeve buxhetore ekzistuese”.

(iv) Komentet e parashtruesit të kërkesës në përgjigjen e Ministrisë së Financave dhe të Ministrisë së Shëndetësisë

33. Duke u përgjigjur në mundësinë e dhënë nga Gjykata më 12 nëntor 2018 për komentet e parashtruesit të kërkesës në komentet e Ministrisë së Shëndetësisë dhe të Financave, parashtruesi i kërkesës përkitazi me të parën theksoi se komentet e tyre janë “*të pa baza e të pa argumentueshme*”, duke shtuar gjithashtu se KKS është edhe në kundërshtim me Ligjin nr. 03/L-048 për Menaxhimin e Financave Publike dhe Përgjegjësitë (në tekstin e mëtejme: Ligji për Menaxhimin e Financave dhe Përgjegjësitë), ndërsa përkitazi me të dytën, theksoi se shkresa e Ministrisë së Financave konfirmon pretendimet e tyre se nuk janë respektuar procedurat e parashikuara me Ligjin për Menaxhimin e Financave dhe Përgjegjësitë.

(v) Komentet e Ministrisë së Shëndetësisë në shkresën e Ministrisë së Financave

34. Duke u përgjigjur në mundësinë e dhënë nga Gjykata më 12 nëntor 2018 për komentet e Ministrisë së Shëndetësisë në shkresën e Ministrisë së Financave, Ministria e Shëndetësisë theksoi se (i) MPKK e 18 marsit 2014 vazhdon të jetë në fuqi sepse bazuar në nenin 81 të saj, nëse pasi të skadon afati i përcaktuar nuk tërhiqet asnjëra palë nënshkruese, zbatimi i saj vazhdon edhe një vit, përkatësisht deri në janar të vitit 2019; dhe (ii) duke marrë parasysh faktin që MPKK është në fuqi, “*si e tillë nuk paraqet kosto shtesë ndaj dhe lidhur me të nuk ka pasur nevojë që të konsultohet Ministria e Financave*”.

Dispozitat relevante kushtetuese dhe ligjore

KUSHTETUTA E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

Neni 113

[Jurisdiksioni dhe Palët e Autorizuara]

1. Gjykata Kushtetuese vendos vetëm për rastet e ngritura para gjykatës në mënyrë ligjore nga pala e autorizuar.

[...]

4. Komuna është e autorizuar të kontestojë kushtetutshmërinë e ligjeve ose të akteve të Qeverisë, të cilat cenojnë përgjegjësitë komunale ose zvogëlojnë të hyrat e komunës, në rast se komuna përkatëse është prekur nga ai ligj ose akt.

[...]

Neni 124

[Organizimi dhe Funksionimi i Vetëqeverisjes Lokale]

1. Njësi themelore e vetëqeverisjes lokale në Republikën e Kosovës është komuna. Komunat gëzojnë shkallë të lartë të vetëqeverisjes lokale dhe

inkurajojnë e sigurojnë pjesëmarrje aktive të të gjithë qytetarëve në procesin e vendimmarrjes së organeve komunale.

[...]

3. Komunat kanë kompetenca vetanake, të zgjeruara dhe të deleguara në pajtim me ligjin. Autoriteti shtetëror që delegon kompetencat, përballon shpenzimet për ushtrimin e delegimit.

[...]

5. Komunat kanë të drejtë të vendosin, të caktojnë, të mbledhin dhe të shpenzojnë të hyrat e veta si dhe të marrin fonde nga Qeveria qendrore, në pajtim me ligjin.

LIGJI NR. 03/L-212 I PUNËS

Neni 4

Hierarkia në mes të Ligjit, Kontratës Kolektive, Aktit të Brendshëm të Punëdhënësit dhe Kontratës së Punës

1. Dispozitat e Kontratës Kolektive, Aktit të Brendshëm të Punëdhënësit dhe Kontratës së Punës duhet të jenë në përputhje me dispozitat e këtij ligji.

[...]

Neni 90

Marrëveshja Kolektive

1. Marrëveshja Kolektive mund të lidhet ndërmjet:

1.1. organizatës së punëdhënësve ose përfaqësuesit të tij, dhe

1.2. organizatës së të punësuarve ose kur nuk ekzistojnë organizata, marrëveshjen mund ta lidhin edhe përfaqësuesit e të punësuarve;

2. Marrëveshja Kolektive mund të lidhet në:

2.1. nivel të vendit,

2.2. nivel të degës,

2.3. nivel të ndërmarrjes.

[...]

3. Marrëveshja Kolektive duhet të jetë në formë të shkruar, në gjuhët zyrtare të Republikës së Kosovës.

4. Marrëveshja Kolektive mund të lidhet për një periudhë të caktuar me kohëzgjatje jo më shumë se tri (3) vjet.

[...]

9. Për zgjidhjen e kontesteve të ndryshme në mënyrë paqësore dhe zhvillimin e konsultave nga fusha e punësimit, mirëqenies sociale dhe politikave ekonomike të punës nga përfaqësuesit punëdhënësve, punëmarrësve dhe Qeverisë në cilësi të partnerëve social me akt te veçantë ligjor-nënligjor themelohet Këshilli Ekonomiko Social.

[...]

LIGJI Nr. 03/L-040 PËR VETËQEVERISJEN LOKALE

Neni 3

Përkufizimet

-*"Kompetencat e deleguara"*- do të thotë kompetencat e qeverisë qendrore dhe të institucioneve të tjera qendrore ekzekutimi i të cilave përkohësisht i caktohet me ligj komunave;

Neni 18 **Kompetencat e deleguara**

18.1 Autoritetet qendrore në Republikën e Kosovës u delegojnë përgjegjësi komunave, në pajtim me ligjin, për kompetencat vijuese:

- a) shënimet kadastrale;*
- b) regjistrimin civil;*
- c) regjistrimin e votuesëve;*
- d) regjistrimin e biznesit dhe licencimin;*
- e) distribuimin e pagesave të ndihmës sociale (me përjashtim të pensioneve);*
- f) mbrotja e pyjeve që ndodhen në territorin e komunës në kuadër të autorizimeve të deleguara nga autoriteti qendror, duke përfshirë edhe dhënien e licencave për prerjen e drunjve në bazë të rregullave të miratuara nga Qeveria;*

18.2 Autoritetet qendrore në Republikën e Kosovës mund t'u delegojnë kompetenca shtesë komunave, nëse është e nevojshme, në pajtim me ligjin.

18.3 Kompetencat e deleguara duhet, në të gjitha rastet, të shoqërohen me financim të nevojshëm në përputhje me objektivat, standardet dhe kërkesat e përcaktuara nga Qeveria e Republikës së Kosovës.

MARRËVESHJA E PËRGJITHSHME KOLEKTIVE E KOSOVËS **(e nënshkruar me 18.03.2014 dhe hyrë në fuqi me 01.01.2015)**

Neni 1 **Qëllimi**

1.Qëllimi i lidhjes së kësaj Marrëveshje të Përgjithshme Kolektive të Kosovës (në tekstin e mëtejshëm MPKK), është përcaktimi dhe rregullimi më i qartë dhe më i detajuar i të drejtave, përgjegjësi dhe detyrimeve të palëve në këtë Marrëveshje.

2.Palë në këtë MPKK janë: përfaqësuesit e punëdhënësve, përfaqësuesit e të punësuarave dhe Qeveria e Republikës së Kosovës.

3.Qeveria e Kosovës është garantues për implementimin e kësaj MPKK, të arritur me vullnetin e palëve nga paragrafi 2 i këtij neni.

Neni 2 **Fushëveprimi**

1.Dispozitat e MPKK, obligojnë palët në Marrëveshje në sektorin privat, publik dhe shtetëror (në nivel të përgjithshëm, në nivel të degëve dhe në nivel ndërmarrjeje).

[...]

Neni 3 **Aplikimi dhe përfshirja**

Dispozitat e MPKK aplikohen në tërë territorin e Republikës së Kosovës.

Neni 4 **[Pa titull]**

*1.Dispozitat e MPKK i obligojnë punëdhënësit të cilët, në çfarëdo mënyre, kryejnë veprimtari ekonomike, joekonomike dhe shërbime civile. Marrëveshja Kolektive, mund të lidhet edhe në nivel të Degës dhe të Ndërmarrjes.
[...]*

Neni 5 **[Pa titull]**

MPKK, vlen për të gjithë të punësuarit të cilët punojnë tek punëdhënësit, që kanë selinë në territorin e Kosovës

Neni 6 **[Pa titull]**

Dispozitat dhe kuantifikimet nga MPKK janë standarde, unike dhe obliguese edhe në nivel të Degës dhe të Ndërmarrjes.

Neni 52 **Shpërblime jubilarë**

- 1. I punësuari, ka të drejtë në shpërblimin jubilar dhe atë:
 - 1.1.për 10 vjet të përvojës në punë pandërprerë, te punëdhënësi i fundit, në vlerë të një paga mujore të tij;*
 - 1.2.për 20 vjet të përvojës në punë pandërprerë, te punëdhënësi i fundit, në vlerë të dy paga mujore të tij;*
 - 1.3.për 30 vjet të përvojës në punë pandërprerë, te punëdhënësi i fundit, në vlerë të tri paga mujore të tij;**
- 2.Punëdhënësi i fundit është ai që paguan shpërblime jubilarë;*
- 3.Shpërblimi jubilar, paguhet në afat prej një muaji, pas plotësimit të kushteve nga ky paragraf.*

Neni 53 **Kompensimi në rast të pensionimit**

I punësuari, me rastin e pensionimit, gëzon të drejtën në pagesën përcjellëse në lartësi prej tri (3) paga mujore, që i ka marr për tre (3) muajt te fundit.

KONTRATA KOLEKTIVE SEKTORIALE (e nënshkruar me 12.06.2018)

Neni 1 Qëllimi

- 1. Kontrata Kolektive Sektoriale (ne vijim: KKS) lidhet nga palët në këtë kontratë për avancimin e të drejtave nga marrëdhënia e punës dhe respektimin e të drejtave dhe detyrimeve të palëve nënshkruese.*
- 2. Përmes KKS-së zgjerohen të drejtat nga marrëdhënia e punës sipas legjislacionit në fuqi.*
- 3. KKS-së rregullon:
[...]*
- 3.12. Zgjidhjen e mosmarrëveshjeve.*

Neni 17 Paga

- 1. Paga e te punësuarit rriten për çdo vit të plotë të stazhit të punës në lartësi prej 0.5% mbi pagën bazë në pajtim me Marrëveshjen e Përgjithshme Kolektive të Kosovës*
- 2. Punëmarrësi mund të kompensohet me pagën e 13 (trembëdhjete) për çdo vit kalendarik, në vlerën e pagës bazë, sipas mundësive buxhetore të punëdhënësit.*
- 3. Punëtorët shëndetësor, në vitet jubilarë të punësimit përfitojnë shpërblimin jubilar nga punëdhënësi i fundit në vlerë:
3.1 Për 10 vjet të përvojës në pune në institucione shëndetësore, në vlerë të një paga mujore të tij;
3.2 Për 20 vjet të përvojës në punë në institucione shëndetësore, në vlerë të dy paga mujore të tij ;
3.3 Për 30 vjet të përvojës në punë në institucione shëndetësore, te punëdhënësi i fundit, në vlerë të tri pagave mujore të tij.*
- 4. Punëdhënësi i fundit është ai që paguan shpërblimet jubilarë. Shpërblimi jubilar. paguhet në afat prej një muaji, pas plotësimit të kushteve nga ky paragraf.*
- 5. Kompensimi në rast pensionimit, i punësuarit me rast të pensionimit, gëzon të drejtën në pagesën përcjellëse në lartësi prej (3) pagave mujore, që i ka marrë për (3) muaj të fundit.*

Neni 32 Zgjidhja e kontestit

- 1. Palët në këtë kontratë, të gjitha kontestet ndërmjet tyre do ti zgjidhin përmes konsultimeve dhe dialogut të ndërsjellët.*
- 2. Në rast se kontesti në' mes palëve nuk mund te zgjidhet sipas paragrafit 1 të këtij neni, për zgjedhjen e kontestit palët drejtohen në gjykatën kompetente në Prishtinë.*
- 3. Punëtorët shëndetësor të cilët janë anëtar të sindikatës gëzojnë mbrojtje ligjore nga sindikata.*

Vlerësim i pranueshmërisë së kërkesës

35. Gjykata, së pari, shqyrton nëse parashtruesi i kërkesës i ka përmbushur kriteret e pranueshmërisë të përcaktuara në Kushtetutë dhe të specifikuara më tej në Ligj dhe në Rregullore të punës.
36. Gjykata, në këtë aspekt, fillimisht i referohet paragrafit 1 dhe 4 të nenit 113 [Juridiksioni dhe Palët e Autorizuara] të Kushtetutës, të cilët përcaktojnë:

“1. Gjykata Kushtetuese vendos vetëm për rastet e ngritura para gjykatës në mënyrë ligjore nga pala e autorizuar.”

[...]

“4. Komuna është e autorizuar të kontestojë kushtetutshmërinë e ligjeve ose akteve të qeverisë, të cilat cenojnë përgjegjësitë komunale ose zvogëlojnë të hyrat e komunës, në rast se komuna përkatëse është prekur nga ai ligj ose akt.”

37. Gjykata gjithashtu i referohet neneve 40 (Saktësimi i kërkesës) dhe 41 (Afatet) të Ligjit, e të cilët përcaktojnë:

Neni 40 (Saktësimi i kërkesës)

“Në kërkesën e ngritur në pajtim me nenin 113, paragrafi 4 të Kushtetutës, komuna paraqet, ndër të tjera, informatat përkatëse në lidhje me ligjin apo aktin e kontestuar të Qeverisë, cila dispozitë e Kushtetutës supozohet se është shkelur dhe cilat përgjegjësi apo të hyra komunale janë prekur nga një ligj apo akt i tillë.”

Neni 41 (Afatet)

“Kërkesa duhet të dorëzohet brenda një (1) viti pas hyrjes në fuqi të dispozitës ligjore apo aktit të qeverisë që kontestohet nga ana e komunës.”

38. Ndërsa, në fund, Gjykata i referohet edhe rregullit 73 (Kërkesa në pajtim me nenin 113.4 të Kushtetutës dhe me nenet 40 dhe 41 të Ligjit), i cili specifikon:

“(1) Kërkesa, e parashtruar sipas këtij rregulli duhet të përmbushë kriteret e përcaktuara me nenin 113.4 të Kushtetutës dhe me nenet 40 dhe 41 të Ligjit.

(2) Në kërkesën e parashtruar sipas këtij rregulli, komuna duhet, inter alia, të paraqesë informatat e mëposhtme:

(a) informatat relevante në lidhje me ligjin ose aktin e kontestuar të Qeverisë;

(b) dispozitën specifike të Kushtetutës e cila pretendohet se është shkelur; dhe

(c) përgjegjësitë ose të ardhurat e komunës që janë të prekura nga ky ligj ose akt.

(3) Kërkesa, sipas këtij rregulli duhet të paraqitet brenda një (1) viti në fuqi të dispozitës së ligjit apo aktit të kontestuar të Qeverisë.”

39. Bazuar në dispozitat e lartcekura të Kushtetutës, Gjykata thekson se kërkesat e dorëzuara në Gjykatë bazuar në paragrafin 4 të nenit 113 të Kushtetutës, duhet t'i plotësojnë kriteret kushtetuese si në vijim: (i) Komuna duhet të kontestojë kushtetutshmërinë e një ligji të Kuvendit ose të një akti të Qeverisë; dhe (ii) Komuna duhet të argumentojë se ligji ose akti i kontestuar cenon përgjegjësitë komunale ose zvogëlon të hyrat e saj. Këto dy kushte janë kumulative. Rrjedhimisht, Komuna përkatëse duhet të kontestojë ligjin e Kuvendit ose aktin e Qeverisë dhe të argumentojë se të njëjtat kanë cenuar ose zvogëluar përgjegjësitë komunale ose të hyrat e saj, respektivisht. Bazuar në Ligj dhe Rregulloren e punës, ky ligj ose akt duhet të kontestohet në Gjykatë brenda një (1) viti nga hyrja e tij në fuqi.
40. Për pasojë dhe vijim, me qëllim të vlerësimit të pranueshmërisë së kërkesës, Gjykata fillimisht duhet të vlerësojë nëse para saj kontestohet një ligj i Kuvendit ose një akt i Qeverisë, dhe nëse përgjigja është afirmative atëherë, duhet të vlerësojë nëse ligji/akti përkatës zvogëlon përgjegjësitë komunale ose cenon të hyrat e saj.
41. Në rrethanat e rastit konkret, është e qartë që Marrëveshja e kontestuar nga parashtruesi i kërkesës, përkatësisht KKS, nuk është ligji i Kuvendit. Prandaj, duhet të vlerësohet nëse e njëjta mund të kualifikohet si “akt i Qeverisë”.
42. Gjykata në këtë kontekst thekson se në fushëveprimin e “akteve” të Qeverisë, përkatësisht Kryeministrit, Zëvendëskryeministrave dhe Ministrave, hyn vendimmarrja e tyre, siç është përcaktuar në nenin 92 [Parimet e Përgjithshme] të Kushtetutës. Gjykata, përmes praktikës së saj gjyqësore ka përcaktuar se pa marrë parasysh emërtimin formal të këtyre vendimeve të nxjerra, të njëjtat i nënshtrohen kontrollit kushtetues, nëse ngrenë “*çështje të rëndësishme kushtetuese*” dhe duke marrë parasysh efektet juridike që ato prodhojnë, gjithnjë për aq sa janë ngritur para Gjykatës në mënyrën e përcaktuar me Kushtetutë dhe Ligj (shih rastin e Gjykatës KO61/20, me parashtrues, *Uran Ismaili dhe 29 deputetë të tjerë të Kuvendit të Republikës së Kosovës*, Vlerësim i kushtetutshmërisë së Vendimit [nr. 214/IV/2020] të 12 prillit 2020 të Ministrisë së Shëndetësisë, për shpalljen e Komunës së Prizrenit “*zonë karantinë*”; dhe Vendimeve [nr. 229/IV/2020], [nr. 238/IV/2020], [nr. 239/IV/2020] të 14 prillit 2020 të Ministrisë së Shëndetësisë, *për parandalimin, luftimin dhe eliminimin e sëmundjes ngjitëse COVID-19 në territorin e Komunave të Prizrenit, Dragashit dhe Istogut*, Aktgjykim i 5 majit 2020, paragrafët 92 deri 98 dhe referencat e tjera të përdorura aty).
43. Në rrethanat e rastit konkret, para Gjykatës kontestohet një marrëveshje e nënshkruar në mes të dy palëve, në njërën anë Ministrisë së Shëndetësisë dhe në anën tjetër Federatës së Sindikatave, përkatësisht Kontratë Kolektive e nënshkruar në nivel dege, siç është përcaktuar përmes paragrafit 2.2 të nenit 90 të Ligjit të Punës. Gjykata thekson se bazuar në këtë të fundit, përkatësisht paragrafin 1.8 të nenit 3 (Përkufizimet) të tij, Kontrata Kolektive definohet si marrëveshje ndërmjet organizatave të punëdhënësve dhe organizatave të të punësuarve me të cilën rregullohen të drejtat, detyrat dhe përgjegjësitë që rrjedhin nga marrëdhënia e punës sipas marrëveshjes së arritur. Për më tepër, bazuar në nenin 90 të Ligjit të Punës, Marrëveshja Kolektive mund të lidhet ndërmjet organizatës së punëdhënësve ose përfaqësuesit të tij, dhe organizatës

së të punësuarve ose kur nuk ekzistojnë organizata, marrëveshjen mund ta lidhin edhe përfaqësuesit e të punësuarve.

44. Rrjedhimisht, Ministria e Shëndetësisë është vetëm njëra palë e Marrëveshjes, përkatësisht aktit të kontestuar. Ky i fundit nuk buron nga vendimmarrja e Qeverisë, por është rezultat i një marrëveshje dypalëshe bazuar në Ligjin e Punës dhe MPKK e 18 marsit 2014. Për pasojë, e njëjta nuk mund të kualifikohet si “*akt qeverie*” për qëllime të paragrafit 4 të nenit 113 të Kushtetutës. Kjo Marrëveshje në fakt reflekton vullnetin reciprok në mes të Ministrisë së Shëndetësisë dhe Federatës së Sindikatave të Shëndetësisë, si palë nënshkruese dhe të cilat për më tepër, përmes të njëjtës janë dakorduar që kontestet e mundshme t’i adresojnë përmes dialogut social apo edhe përmes “*gjykatës kompetente në Prishtinë*”. Zgjidhja e kontesteve në këtë aspekt, u takon gjykatave të rregullta.
45. Rrjedhimisht, dhe marrë parasysh që para Gjykatës, nuk kontestohet një “*akt Qeverie*”, ajo më tej nuk vlerëson nëse Marrëveshja Kolektive mund të ketë cenuar përgjegjësitë komunale ose zvogëluar të hyrat e saj, siç është përcaktuar në paragrafin 4 të nenit 113 të Kushtetutës, sepse nuk është përmbushur kriteri i parë i pranueshmërisë, përkatësisht kontestimi i një ligji të Kuvendit apo “*akti të Qeverisë*”, siç është përcaktuar përmes po të njëjtit paragraf të nenit 113 të Kushtetutës.
46. Gjykata thekson se qasje të njëjtë në këtë aspekt kanë pasur edhe Gjykatat Kushtetuese të rajonit. Më saktësisht, për dallim nga Kushtetuta e Kosovës, një pjesë e kushtetutave të shteteve në rajon, përcaktojnë shprehimisht kompetencën e Gjykatave Kushtetuese përkatëse për të vlerësuar kushtetutshmërinë e Kontratave Kolektive. Në këtë kategori hyjnë Republika e Maqedonisë së Veriut dhe ajo e Serbisë. E para, në nenin 110 të Kushtetutës përcakton juridiksionin e Gjykatës Kushtetuese, dhe bazuar në të cilin, kjo e fundit, ndër të tjera, vendos për përputhshmërinë e ligjeve me Kushtetutën dhe të rregullave të tjera e të Marrëveshjeve Kolektive me Kushtetutën dhe me ligjet. Ndërsa e dyta, në nenin 167 të Kushtetutës, përcakton juridiksionin e Gjykatës Kushtetuese, dhe bazuar në të cilin, kjo e fundit, ndër të tjera, vendos për përputhshmërinë e ligjeve dhe akteve të përgjithshme me Kushtetutën; e akteve të përgjithshme me ligjin dhe të akteve të përgjithshme të organizatave që u janë besuar autorizime publike, partive politike, sindikatave, shoqatave të qytetarëve dhe Marrëveshjeve të Përgjithshme Kolektive me Kushtetutën dhe ligjin.
47. Kushtetutat tjera, njëjtë sikur ajo e Republikës së Kosovës, nuk i referohen kompetencës së Gjykatave Kushtetuese për të vlerësuar kushtetutshmërinë e një Marrëveshje Kolektive. Të njëjtat, ndër tjerash, i referohen përtej vlerësimit të kushtetutshmërisë së ligjeve, edhe vlerësimit të kushtetutshmërisë së “*akteve*” të organeve qendrore dhe vendore apo atyre të nxjerra për ushtrimin e autoritetit publik. Më saktësisht, (i) Shqipëria, në nenin 131 të Kushtetutës së saj, përcakton juridiksionin e Gjykatës Kushtetuese, bazuar në të cilin, ndër të tjera, saktëson se kjo e fundit vlerëson përputhshmërinë e akteve normative të organeve qendrore dhe vendore me Kushtetutën dhe me marrëveshjet ndërkombëtare; (ii) Sllovenia, në nenin 160 të Kushtetutës së saj, përcakton juridiksionin e Gjykatës Kushtetuese, bazuar në të cilin, ndër të tjera, saktëson se kjo e fundit vlerëson përputhshmërinë e ligjeve me Kushtetutën, e

rregulloreve me Kushtetutën dhe me ligjet; dhe të akteve të përgjithshme të nxjerra në ushtrimin e autoritetit publik me Kushtetutën, ligjet dhe rregulloret; (iii) Kroacia, në nenin 129 të Kushtetutës së saj, përcakton juridiksionin e Gjykatës Kushtetuese, bazuar në të cilin, ndër të tjera, saktëson se kjo e fundit vlerëson përputhshmërinë e ligjeve me Kushtetutën dhe të rregulloreve të tjera me Kushtetutën dhe ligjet; ndërsa (iv) Mali i Zi, në nenin 149 të Kushtetutës së tij, përcakton juridiksionin e Gjykatës Kushtetuese, bazuar në të cilin, ndër të tjera, saktëson se kjo e fundit vlerëson përputhshmërinë e ligjeve me Kushtetutën dhe të rregulloreve dhe të akteve të tjera të përgjithshme me Kushtetutën dhe ligjin. Në kuadër të kompetencës për të vlerësuar edhe „akte të tjera të përgjithshme“, Gjykata Kushtetuese e Malit të Zi kishte vlerësuar edhe Marrëveshjen e Përgjithshme Kolektive. (Shih, Vendimin U-II br. 3/15, e Gjykatës Kushtetuese të Malit të Zi, të 21 prillit 2017).

48. Për dallim, Gjykatat Kushtetuese të Sllovenisë dhe të Kroacisë kishin refuzuar vlerësimin e kushtetutshmërisë së Marrëveshjeve Kolektive. Gjykata Kushtetuese e Sllovenisë me rastin e shqyrtimit të rasteve r. UI-220/94 të 6 shkurtit 1997 dhe UI-75/97 të 14 majit 1997, ka mbajtur qëndrimin se nuk ka kompetencë të shqyrtojë dispozitat e Marrëveshjes së Përgjithshme Kolektive, duke theksuar se kjo është kompetencë e gjykatave të rregullta. Njëjtë, Gjykata Kushtetuese e Kroacisë, gjatë shqyrtimit të rasteve, Aktvendim Nr. U-II-75/2018 i 30 janarit 2018 dhe Aktvendimet U-II-363/2015 të 4 shkurtit 2015, U-II-318/2003 të 9 prillit 2003 dhe U-II-4380/2004 të 14 qershorit 2006, gjithashtu ka theksuar se nuk ka kompetencë për të vlerësuar dispozitat e Marrëveshjeve të Përgjithshme Kolektive, sepse kjo është kompetencë e gjykatave të rregullta.
49. Gjykata Kushtetuese e Kroacisë, ndër të tjera, ishte shprehur si në vijim: “*Në këto raste u konstatua se për (mos) përputhjen e marrëveshjes kolektive me Kushtetutë, rregulloret e detyrueshme dhe moralin e shoqërisë vendosin gjykatat duke zbatuar rregullat e së drejtës së detyrueshme për pavlefshmërinë e kontratës. Gjykata Kushtetuese vetëm me rastin e padisë eventuale kushtetuese vendos nëse me një vendim gjyqësor, të nxjerrë në një kontest të tillë, janë shkelur të drejtat e njeriut dhe liritë themelore të garantuara me Kushtetutë. Nga sa u tha më lart rrjedh se Gjykata Kushtetuese nuk është kompetente për të vendosur për vlefshmërinë ligjore të marrëveshjeve kolektive në procesin e vlerësimit të përputhjes së ligjeve me Kushtetutë dhe rregulloreve tjera me Kushtetutë dhe ligj*”. (Shih Gjykata Kushtetuese e Kroacisë, Aktvendim Nr. U-II-75/2018 i 30 janarit 2018 dhe, *mutatis mutandis*, Aktvendimet numër: U-II-363/2015 të 4 shkurtit 2015, U-II-318/2003 të 9 prillit 2003 dhe U-II-4380/2004 të 14 qershorit 2006).
50. Gjykata thekson se ajo ka ndjekur të njëjtën qasje edhe në rastet paraprake të shqyrtuara nga ajo e të dorëzuara në Gjykatë bazuar në paragrafin 4 të nenit 113 të Kushtetutës. Njërin rast, përkatësisht rastin KO 89/16 (shih, rastin e Gjykatës, KO89/16, me parashtrues, *Komuna e Prishtinës*, Aktvendim për papranueshmëri, i 5 dhjetorit 2016), Gjykata e kishte shpallur të papranueshëm si të pasafatshëm. Ndërsa tri tjera, përkatësisht rastet KO 08/13, KI 07/10 dhe KO 123/10, i kishte shpallur të papranueshme sepse nuk ishte kontestuar një “*akt i Qeverisë*”, siç kërkohet përmes paragrafit 4 të nenit 113 të Kushtetutës.

51. Më saktësisht, në rastin KO 08/13 (shih rastin e Gjykatës KO08/13, me parashtrues *Komuna e Klinës*, Aktvendim për Papranueshmëri i 14 nëntorit 2013), duke u referuar në paragrafin 4 të nenit 113 të Kushtetutës, Komuna e Klinës kishte kontestuar Vendimin [A.nr.811/2006] e 14 marsit 2007 dhe pesëmbëdhjetë (15) vendime të tjera të Kolegjit Administrativ të Gjykatës Supreme, duke pretenduar se të njëjtat, ndër tjerash, ishin në kundërshtim me nenet 123 [Parimet e Përgjithshme] dhe 124 të Kushtetutës. Gjykata kishte shpallur kërkesën të papranueshme, duke theksuar se nuk ishin përmbushur kriteret e pranueshmërisë të përcaktuara përmes paragrafit 4 të nenit 113 të Kushtetutës, sepse aktet e kontestuar nga parashtruesi i kërkesës nuk ishin “akte të Qeverisë” për qëllimet e këtij neni. Për më tepër, Gjykata kishte theksuar se edhe po të parashtrohej kërkesa bazuar në paragrafin 7 të nenit 113 të Kushtetutës, në cilësinë e komunës përkatëse si person juridik, kërkesa do të ishte e papranueshme si e pasaftshme.
52. Në rastin KI 07/10 (shih rastin e Gjykatës KI 07/10, me parashtrues *Komuna e Klinës*, Aktvendim për papranueshmëri i 16 dhjetorit 2010), duke u referuar në paragrafin 4 të nenit 113 të Kushtetutës, Komuna e Klinës kishte kontestuar Vendimin [Nr.112/08] e 5 qershorit 2009 të Këshillit të Pavarur Mbikëqyrës të Kosovës. Gjykata kishte shpallur kërkesën të papranueshme, duke theksuar se nuk ishin përmbushur kriteret e pranueshmërisë të përcaktuara përmes paragrafit 4 të nenit 113 të Kushtetutës, sepse aktet e kontestuar nga parashtruesi i kërkesës nuk ishin “akte të Qeverisë” për qëllimet e këtij neni, por të një organi të pavarur bazuar në legjislacionin në fuqi. Për më tepër, Gjykata kishte theksuar se edhe po të parashtrohej kërkesa bazuar në paragrafin 7 të nenit 113 të Kushtetutës, në cilësinë e komunës përkatëse si person juridik, kërkesa do të ishte e papranueshme si rezultat i mosshterimit të mjeteve juridike.
53. Në rastin KO 123/10 (shih rastin e Gjykatës, KO 123/10, me parashtrues *Komuna e Gjakovës*, Aktvendim për papranueshmëri, i 13 majit 2011), duke u referuar në paragrafin 4 të nenit 113 të Kushtetutës, Komuna e Gjakovës kishte kontestuar Aktgjykimin [Nr.c.nr.183/2009] e 17 qershorit 2009 të Gjykatës Ekonomike të Qarkut në Prishtinë. Gjykata kishte shpallur kërkesën të papranueshme duke theksuar se nuk ishin përmbushur kriteret e pranueshmërisë të përcaktuara përmes paragrafit 4 të nenit 113 të Kushtetutës, sepse aktet e kontestuar nga parashtruesi i kërkesës nuk ishin “akte të Qeverisë” për qëllimet e këtij neni. Për më tepër, Gjykata kishte theksuar se edhe po të parashtrohej kërkesa bazuar në paragrafin 7 të nenit 113 të Kushtetutës, në cilësinë e komunës përkatëse si person juridik, kërkesa do të ishte e papranueshme si e pasaftshme.
54. Prandaj, bazuar në praktikën e lartcekur gjyqësore përkitazi me rastet e parashtruara bazuar në paragrafin 4 të nenit 113 të Kushtetutës, Gjykata gjithashtu thekson se edhe po të parashtronte Komuna e Skenderajt kërkesën për vlerësimin e kushtetutshmërisë së KKS-së, në cilësinë e saj si person juridik dhe bazuar në paragrafin 7 të nenit 113 të Kushtetutës, njëjtë sikur në rastin e Gjykatës KI07/10, kërkesa do të ishte e papranueshme për shkak të mosshterimit të mjeteve juridike. Kjo sepse (i) bazuar në paragrafin 9 të nenit 90 të Ligjit të Punës, për zgjidhjen e kontesteve të ndryshme nga përfaqësuesit e punëdhënësve, punëmarrësve dhe Qeverisë në cilësi të partnerëve social është

kompetent Këshilli Ekonomiko-Social; dhe (ii) bazuar në paragrafët 1 dhe 2 të nenit 32 të KKS-së, kontestet në mes palëve zgjidhen fillimisht përmes “konsultimeve dhe dialogut të ndërsjelltë” dhe në të kundërtën, përmes “Gjykatës kompetente në Prishtinë”.

55. Gjykata ka theksuar në mënyrë të vazhdueshme se qëllimi dhe arsyetimi i detyrimit për të shteruar mjetet juridike ose rregulli i shterimit i përcaktuar përmes paragrafit 7 të nenit 113 të Kushtetutës është t'u ofrojë autoriteteve përkatëse, para së gjithash gjykatave të rregullta, mundësinë për të parandaluar ose për të korrigjuar shkeljet e pretenduara të Kushtetutës. Ai bazohet në supozimin që pasqyrohet në nenin 32 [E Drejta për Mjete Juridike] të Kushtetutës dhe në nenin 13 (E drejta për zgjidhje efektive) të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut, se rendi juridik i Republikës së Kosovës siguron mjet efektiv për mbrojtjen e të drejtave kushtetuese. Ky është një aspekt i rëndësishëm i karakterit subsidiar të makinerisë së drejtësisë kushtetuese (shih, në këtë kontekst, rastet e Gjykatës Evropiane për të Drejtat e Njeriut: *Selmouni kundër Francës*, cituar më lart, paragrafi 74; *Kudła kundër Polonisë*, Aktgjykim i 26 tetorit 2000, paragrafi 52; dhe, ndër të tjera, shih edhe rastet e Gjykatës: KI07/15, parashtrues *Shefki Zogiani*, Aktvendim për papranueshmëri, i 8 dhjetorit 2016, paragrafi 61; KI30/17, parashtrues *Muharrem Nuredini*, Aktvendim për papranueshmëri, i 7 gushtit 2017, paragrafi 35; KI41/09, parashtrues *Universiteti AAB-RIINVEST Sh.P.K.*, Aktvendim për papranueshmëri, i 3 shkurtit 2010, paragrafi 16; dhe KI94/14, parashtrues *Sadat Ademi*, Aktvendim për papranueshmëri, i 17 dhjetorit 2014, paragrafi 24).
56. Rrjedhimisht dhe në përfundim, bazuar në paragrafët 1 dhe 4 të nenit 113 të Kushtetutës, në nenin 40 të Ligjit dhe paragrafin 1 të rregullit 73 të Rregullores së punës, kërkesa e parashtruesit të kërkesës, duhet të shpallet e papranueshme.

Kërkesa për masë të përkohshme

57. Parashtruesi i kërkesës ka kërkuar vënien e masës së përkohshme për “*faktin se kemi të bëjmë me interesa publike*”.
58. Gjykata tanimë konstatoi se kërkesa e parashtruesit të kërkesës duhet të deklarohet e papranueshme.
59. Prandaj, në pajtim me paragrafin 1 të nenit 27 (Masat e përkohshme) të Ligjit dhe pikën (a) të paragrafit (4) të rregullit 57 (Vendimi për masë të përkohshme) të Rregullores së punës, kërkesa e parashtruesit për masë të përkohshme duhet të refuzohet, sepse e njëjta nuk mund të jetë objekt shqyrtimi, pasi kërkesa të deklarohet e papranueshme. (Shih, në këtë kontekst, rastet e Gjykatës KI159/18, me parashtrues *Azem Duraku*, Aktvendim për papranueshmëri i 10 majit 2019, paragrafët 89-91; dhe KI19/19 dhe KI20/19, parashtrues *Muhamed Thaqi dhe Egzon Keka*, Aktvendim për papranueshmëri i 28 gushtit 2019, paragrafët 53-55).

Kërkesa për seancë dëgjimore

60. Gjkata rikujton se parashtruesi i kërkesës gjithashtu kërkoj nga Gjkata që të caktojë seancë dëgjimore me arsyetimin: *“për të ardhur deri te e vërteta objektive, konsiderojmë se është e nevojshme të mbahet seancë publike”*.
61. Në këtë drejtim, Gjkata rikujton se në bazë të paragrafit (2) të rregullit 42 (E drejta në dëgjim dhe heqja dorë) të Rregullores së punës, *“Gjkata mund të urdhërojë mbajtjen e seancës dëgjimore në rast se beson se ajo është e nevojshme për të qartësuar çështje të provave apo ligjit.”*
62. Gjkata vëren se rregulli i lartcekur i Rregullores së punës është i karakterit diskrecional. Si i tillë, ai rregull vetëm parasheh mundësinë që Gjkata të urdhërojë mbajtjen e seancës dëgjimore në rastet kur ajo beson se është e nevojshme për të qartësuar çështje të provave apo ligjit. Pra, Gjkata nuk është e obliguar të urdhërojë mbajtjen e seancës dëgjimore në rast se ajo konsideron se të dhënat ekzistuese në shkresat e lëndës mjaftojnë, përtej çdo dyshimi, për të arritur tek një vendim meritor lidhur me rastin që është në shqyrtim. (Shih, ndër të tjera, rastin e Gjykatës, KI48/18, *parashtrues Arban Abrashi dhe Lidhja Demokratike e Kosovës*, Aktgjykim i 23 janarit 2019, paragrafi 272 dhe referencat e përmendura aty).
63. Në rastin konkret, Gjkata nuk konsideron se ka ndonjë paqartësi rreth *“provave apo ligjit”* dhe për këtë arsye nuk e sheh të nevojshme mbajtjen e seancës dëgjimore. Dokumentet e përfshira në kërkesë janë të mjaftueshme për të vendosur për papranueshmërinë e këtij rasti.
64. Rrjedhimisht, Gjkata konstaton se kërkesa e parashtruesit për caktim të seancës dëgjimore duhet të refuzohet e papranueshme.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në pajtim me nenin 113.1 dhe 4 të Kushtetutës, nenet 20 dhe 40 të Ligjit, me rregullat 57 (4), 59 (2) dhe 73 (1) të Rregullores së punës, më 30 shtator 2020, me shumicë

VENDOS

- I. TË DEKLAROJË kërkesën të papranueshme;
- II. TË REFUZOJË kërkesën për caktim të masës së përkohshme;
- III. TË REFUZOJË kërkesën për mbajtje të seancës dëgjimore;
- IV. T'UA KUMTOJË këtë Aktvendim palëve;
- V. TË PUBLIKOJË këtë Aktvendim në Gazetën Zyrtare në pajtim me nenin 20.4 të Ligjit;
- VI. Ky Aktvendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtarja që përgatiti Vendimin

Kryetarja e Gjykatën Kushtetuese

Gresa Caka-Nimani

Gresa Caka-Nimani

Arta Rama-Hajrizi

Arta Rama-Hajrizi